



‘Breng je schelp’ – een impressie

Fig. 1. Freek Titselaar spreekt over Zeeuwse schelpenschatten. Leiden, Naturalis, 27 september. Foto Jaap de Boer.

Jaap de Boer

Summary

At the occasion of its 80th anniversary, the Netherlands' Malacological Society (NMS) organised throughout the country a series of sessions with the theme 'Bring your shell'. Sessions were held in public places like museums where experts, usually NMS members, would be ready to provide information on recent and fossil shells brought in by visitors. Those attending (often including youngsters) enjoyed short lectures, a grab bag with shells, seeing minute shells under the stereomicroscope and living snails like *Helix pomatia* and *Achatina fulica*. Remarkable shells brought in included a fine specimen of *Conus gloriamaris*, a juvenile *Tridacna gigas* and *Turbinella angulata* dredged up in the Netherlands and adapted as a horn. The sessions drew considerable attention from the local press but regrettably the NMS acquired very few new members.



Fig. 2. Een bezoeker met een doopvontschelp, gevonden in het bos. Onze theorie: de schelp is gebruikt als plantenbak. Stein, 5 oktober. Foto Arnold Serier.

‘Breng je schelp’

Met het uitbrengen van het tweede lustrumgeschenk is het lustrumjaar wel zo ongeveer afgerond. Of toch niet helemaal? Bijgaande fotoserie geeft een impressie van de lustrummanifestatie ‘Breng je schelp’ (najaar 2014).

Tussen 27 september en 29 november stonden op 14 plaatsen in ons land schelpen en slakken centraal. Op een ‘Breng je schelp’-dag kon iedereen langskomen met zelf gevonden schelpen en slakken. In het persbericht gebruikte ik de woorden “een soort *Tussen kunst en kitsch* voor schelpen en slakken, en dan zelfs nog een beetje meer” om te beschrijven wat de bedoeling was. Op die omschrijving werd door de pers veel gereageerd, wat onder andere leidde tot (filosofische) discussies over de waarde van schelpen en slakken.

Onderdelen die goed werkten waren, naast uiteraard het laten determineren van eigen vondsten, de stereomicroscopie met mini-schelpjes, de lezingen, de grabbeldoos en levende slakken (vooral de Afrikaanse reuzenslak). Op een aantal plaatsen was ook de Werkgroep Tertiaire en Kwartaire Geologie (WTKG) aanwezig om meegebrachte fossielen te kunnen identificeren. De bezoekersaantallen varieerden en de opbrengst qua nieuwe leden was niet groot. In de pers daarentegen was er veel aandacht voor deze manifestatie: wat externe aandacht betreft was dit het succesvolste onderdeel van het lustrum. Naast veel

berichtgeving in kranten en tijdschriften waren er diverse interviews in regionale en lokale media. De manifestatie leidde bovendien tot mooi nieuw foldermateriaal voor onze vereniging en een tweetal nieuwe 'banners' die sindsdien gebruikt worden bij onze activiteiten.

Het voert te ver om verslag te doen van alle afzonderlijke activiteiten, maar een kleine selectie willen we u niet onthouden:



Fig. 3. Marc Lavaleye in actie tijdens 'Breng je schelp' NIOZ, 4 oktober. Foto Taco de Bruin, NIOZ.



Fig. 5. Jan Kuiper determineert meegebrachte vondsten. Muzeeaquarium Delfzijl, 14 oktober. Foto Jaap de Boer.



Fig. 4. Jonge bezoeker met Afrikaanse reuzenslak. Natuurmuseum Fryslân, Leeuwarden, 11 november. Foto Jaap de Boer



Fig. 6. Starring the Wijnjaardslak. Ecomare, Texel, 16 oktober. Foto Greetje Mulder.



Fig. 7. De NMV banner bij de entree van Miramar. Vledder, 18 oktober. Foto Ruud Bank.



Fig. 9. Natuurhistorisch Museum, Maastricht, 19 oktober. Foto graaf onbekend.



Fig. 8. Henk Dekker en Bram Langeveld. Boekhandel van der Meer, Noordwijk, 18 oktober. Foto Wim Kuijper.



Fig. 10. *Conus gloriamaris*, meegebracht door een bezoeker. Museum Twentse Welle, Enschede, 1 november. Foto Ruud Bank.

In **Stein** waren er ongeveer 20 'brengers' over 2 dagen. Eén van de bezoekers kwam langs met een doopvontschelp, gevonden in het bos.

'Breng je schelp' **Delfzijl** kreeg relatief veel media-aandacht. Dit was de langste versie: maar liefst 6 middagen gedurende de herfstvakantie. Een jeugdige bezoeker bracht een hele emmer slakken mee, verzameld in eigen tuin.

Op Texel kon men bij twee gelegenheden langs komen met mollusken. Tijdens de open dag van het Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Zee was Marc Lavaley aanwezig als deskundige, op Ecomare zat ik zelf. De Wijngaardslak die ik meegenomen had uit mijn tuin in Haren kroop gedurende de hele dag onvermoeibaar rond en oogste veel bewondering, evenals de mini-schelpjes onder de stereomicroscoop.

In **Vledder**, bij Zeemuseum Miramar, kwamen gedurende de dag zo'n 15 mensen langs. Het was een dag met leuke en onverwachte ontmoetingen.

In **Noordwijk** was 'Breng je schelp' te gast in Boekhandel Van der Meer, vlakbij het strand. Er kwamen 12 mensen met schelpen (en af en toe wat bezoekers van de boekhandel), van een enkele ammoniet tot veel schelpen uit Nieuw Zeeland. Zoals vaak werden er ook fossiele schelpen meegebracht. In Noordwijk versterkte Bram Langeveld van de WTKG het team als expert op fossielengebied.

In **Maastricht** werd 'Breng je schelp' gekoppeld aan een

NMV-excursie. Het aantal 'brengers' viel tegen, maar het museum was toch niet ontevreden, ook omdat enige tientallen 'toevallige' bezoekers de informatie tot zich namen.

In **Enschede** was 'Breng je schelp' gecombineerd met een taxatiedag. Hier werd Ruud Bank verrast door een bezoeker met een mooie *Conus gloriamaris*.

In **Lelystad** vond 'Breng je schelp' plaats in het natuurpark Lelystad. Door het goede weer was er veel belangstelling. Hoewel er vrij weinig bezoekers speciaal voor 'Breng je schelp' kwamen, werden vele anderen positief verrast met informatie en activiteiten. Een apart verslag verscheen in Spirula (Bij de Vaate, 2015).

Ook bij Muzee in **Scheveningen** was het bezoekersaantal relatief klein. Er was een aantal 'brengers' en ook nu werden er fossielen aangebracht.

In **Leeuwarden** stal een Afrikaanse reuzenslak de show. Veel bezoekers wilden met het dier op de foto. De belangstelling van de pers was relatief groot. Op het programma stond ook een aantal lezingen en rondleidingen in het depot (waarvoor veel belangstelling was). Een mooie extra activiteit was de tentoonstelling van schelpenboeken in Tresoar. De meest bijzonder schelp die werd meegebracht was een *Turbinella angulata*. Deze soort komt voor in de wateren rond Cuba en de Bahamas, maar deze was lang geleden voor de kust van Medemblik opgevisst. Hij was 'bewerkt' tot trompet c.q. misthoorn zoals



Fig. 11. Anthonie van Peursen, Guus Gulden en Aart Dekkers bemensen 'Brenge je schelp' in Muzee, Scheveningen, 15 november. Foto Jaap de Boer.



Fig. 12. Jan Kuiper blaast op een meegebrachte *Turbinella angulata*. Leeuwarden, 22 november 2014. Foto Jaap de Boer.

Jan Kuiper ter plekke demonstreerde.

In Goes was de dag met zo'n 40 bezoekers, van jong tot oud, geslaagd. Net als op andere plaatsen werkte de grabbelton/-doos geweldig. Ook in Goes werd een aantal lezingen georganiseerd, naast tal van andere activiteiten. Van een aantal activiteiten is een kort verslag gemaakt (zie ook geraadpleegde bronnen).

Dankwoord

Voor deze manifestatie werd samengewerkt met diverse musea, bezoekerscentra en regionale schelpenwerkgroepen in het hele land. Op deze plek wil ik graag iedereen bedanken voor de goede samenwerking: Naturalis, IVN Stein, NIOZ, Het Natuurhistorisch, Muzeaquarium Delfzijl, Ecomare, Miramar Zeemuseum, Boekhandel Van der Meer Noordwijk, Natuurhistorisch Museum Maastricht, Museum Twentse Welle, Natuurpark Lelystad, Muzee Scheveningen, Natuurmuseum Fryslân en Schelpenwerkgroep Friesland, Tresoar, Werkgroep Geologie Zeeland, de WTKG en alle NMV-leden die hebben bijgedragen.

Overzicht van 'Brenge je schelp' activiteiten.

Naturalis Biodiversity Center, LiveScience Zaal 4e verdieping, Darwinweg 2, Leiden, 27/9: 11-16 uur.

IVN Stein, 'De Boschhoek', Steinerbos 2A, Stein (LB), 4 en 5/10: 13.30-16.30 uur.

Het Natuurhistorisch, Westzeedijk 345, Rotterdam, 4/10: 11-17



Fig. 13. Detail van de expositie in Tresoar, Leeuwarden, november 2014. Vitruve met de encyclopedie van Diderot. Foto Haije Bijlstra, Tresoar.



Fig. 14. Schelpen geven vaak aanleiding voor een goed verhaal. Goes, 29 november 2014. Foto Dick Hoeksema.

uur, 5/10: 15 uur lezing.

NIOZ, Texel, op 4/10: 'Brenge je schelp' is hier aanwezig om meegebrachte vondsten op naam te brengen.

Muzeaquarium Delfzijl, Zeebadweg 7, Delfzijl, 11 en 14-18/10: 13-16 uur.

Ecomare, Ruijslaan 92, De Koog, Texel, 16/10: 11-16 uur.

Miramar Zeemuseum, Vledderweg 25, Vledder, 18/10: 10-17 uur.

Boekhandel Van der Meer/Het Cultuurcafe, Vuurtorenplein 10, Noordwijk, 18/10: 11-16 uur.

Natuurhistorisch Museum Maastricht, De Bosquetplein 7, Maastricht, 19/10: 14-17 uur.

Museum Twentse Welle, Het Rozendaal 11, Enschede, 1/11: 11-16 uur.

Natuurpark Lelystad, Vlotgrasweg 11, Lelystad, 1/11: 10-16 uur.

Muzee, Neptunusstraat 90-92, Scheveningen, 15/11: 10-17 uur.

Natuurmuseum Fryslân, Schoenmakersperk 2, Leeuwarden, 22/11: 11-17 uur.

Werkgroep Geologie Zeeland, MEC De Bevelanden, De Hollandische Hoeve, Kattendijksedijk 23, Goes, 29/11: 10-16 uur.

Geraadpleegde bron

Bij de Vaate, B. Brenge je schelp naar Lelystad. – Spirula 402: 5.

Adres van de auteur
j.h.de.boer@kpnmail.nl